

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe jum. an . 12 "
 Pe o lună . 2 "
 Anul de Duminică
 Pe un an . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . 10 Cor.
 Anul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA
 Deák Ferenc-utca 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la admîn-
 trație.
 Manuscripte nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Anul XII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 46.

Blajul.

(R) O comună mică, dar cu tradiții mari. Dela 1848 încoaci, când a fost teatrul unui eveniment epocal în viața noastră națională, n'a jucat rol deosebit în politică, ci i-a apucat înainte Sibiiul, pe care Șaguna l-a ridicat nu numai metropolă a bisericii naționale române, ci drept centru al activității politice a neamului românesc...

În ce privește însă învățătura de carte, și până azi, Blajul a rămas un fel de mică Româ... Mii și mii de români la Blaj au învățat carte românească, petrecându-și tine-reța cu profesori din generația mare, de aici s'au răspândit nu numai în tot Ardealul, dar au trecut și munții, contribuind astfel la închegarea într'un mănunchiu a tuturor românilor de seamă.

Putere dinamică, care să miște și să frământa viața noastră politică, n'are Blajul, este însă nespun de mare puterea statică a sa: spiritul pe care l-au adus acolo marii apostoli ai redeșteptării neamului, un Micu-Klein, un Major; tradiția vremurilor eroice, trăiește pururea între zidurile școalelor din Blaj, și cine se duce să învețe carte acolo, împietrit de i-ar fi sufletul, se pătrunde și de duh românesc...

Mulțămia șovinismului descreerat, Blajul a ajuns acum iar să fie centru de atenție al românilor de pretutindeni. După cum eră de prevăzut, aruncarea în aer, cu dinamică, a Pietrei Libertății și a Crucii Iancului a deș-

teptat o furie în toți românii. Nu numai zierele dela noi și-au ridicat, energic, cuvântul de protestare, dar frații din România își unesc și ei glasurile cu ale noastre: în întrunirile din urmă s'a protestat sgomotos mai ales împotriva barbariei ca până și amintirile și monumentele noastre istorice să fie profanate.

Și dacă stăpânirea din Budapesta nu va grăbi să dea satisfacție națiunii române insultate în ceea ce are mai sfânt, sacrilegiul săvârșit la Blaj în noaptea de 16 spre 17 Noemvrie poate se aibă grave urmări.

Indiferent însă dacă Andrássy va da ori nu satisfacție, fraților dela Blaj, în primul rând, ș'apoi nouă tuturor, ne încumbă o sfântă datorie: în locul mormanului de pietrii sfărmate ce a mai rămas din Peatra Libertății, să ridicăm o altă peatră, de albă marmură, să strălucească departe în razele soarelui și în luciul lunii, s-o vadă și trecătorii cu drumul de fier... Tot așa, pe Dealul viilor să se ridice o altă cruce în locul celei nimicite de cei mai inepti criminali ai veacului.

Înalt Preasfinția Sa Mitropolitul Dr. V. Mihali să deschidă deci o colecție pentru **Cruce și Monument** și, desigur, nu se va găsi român care să nu grăbească a trimite obolul seu, pentruca astfel, în scurtă vreme, în locul modestului monument și crucii de piatră, să vedem înălțându-se monumente demne de neamul românesc...

Drept s-o spunem adecă: atât Peatra Li-

bertății cât și Crucea Iancului, erau mai mult ca modeste: arătau a sărăcie și părăsire... lerte-ni-se expresia, dar și de una și de alta se frecau toate vitele, cum am văzut de altfel, astă-vară, pe Valea Trotoșului în curtea bisericii domnești din Târgu-Ocna, că se întâmplă cu mormântul lui Costachi Negri. (Același neam, pretutindeni cu același păcat!)... Amândouă erau bune de pus la Muzeu și în locul lor să se ridice (și dacă mâni criminale nu le sfărmau) altele, mai maiestose.

Îi se dă dar Înalt Preasfințitului Mitropolit dela Blaj prilej să inițieze o mișcare la care se va alătura întreg neamul românesc, o mișcare care nu poate fi înăbușită sub pretextul că ar fi politică ori agitație incompatibilă cu toiagul de arhieru... Pentrucă dacă în sufletul celui primit la Blaj ca un împărat (ce stăpânea asupra inimelor) nu ar mai fi nici atâta curaj, ar trebui să desnădăjduim... Și s'ar naște cea mai crudă ironie: păzitorii sfințelor tradiții să nu îndrăznească să aprindă candela, sacerdotul să se geneze a lua în mână cădelnița.

Dar a doua zi după atentatul monstruos, Înalt Preasfinția Sa mitropolitul Mihali, înconjurat de venerabili canonici, s'a dus să vadă ce s'a întâmplat... Ca să nu rămână pentru vecie o groapă unde ni-se înmormăntează cea mai scumpă amintire și tradiție, Înalt Prea Sfinția Sa mitropolitul Blajului trebuie să mai meargă odată la fața locului: în mare ornate, înconjurat de tot clerul și poporul său, când va sfinți monu-

FOIȚA ZIARULUI TRIBUNA.

I l i e.

Poveste de Leo Tolstoi.

În Ufa trăia un baschir cu numele Ilie. Avere dela tatăl-său nu moștenise. Tatăl lui îl însură și mori la un an după aceea. Întreaga lui avere conștă din șapte iepe, două vaci și două vii; Ilie însă se pricepă la economie și știa cum să câștige, din zori de zi până seara târziu muncea el cu nevasta, se scula cel dintâiu și se culca cel din urmă; averea lui creștea din an în an. Astfel a trăit Ilie 35 de ani muncind mereu și și-a agonisit o avere mare.

Stăpânea două sute cai, o sută cincizeci vite cor-nate și o mie două sute oi. Servitorii erau pe timp, servitoarele mulgeau iepele și vacile și făceau urdă, unt și brânză. Ilie le avea toate din belșug și toată împrejurimea îl pismuia. Oamenii ziceau: Ce om fericit e Ilie, el are din toate așa de mult; el nici nu trebuie să msi moară. Oamenii cu renume căutau a face cunoștință cu el și li veneau în casă oaspeți din depărtări. Ilie li primea și-i ospăta pe toți cu mâncări și beutură. Pentru orișicine ar fi fost se afla lapte acru; pentru toți se afla ceai, supă de pește și carne de berbec. De veneau oaspeți, pe dată tăia un berbec; de erau oaspeți mulți tăia o iapă.

Ilie avea doi băieți și o fată. El își însură băieții și li măriă fata.

Când eră Ilie sărac lucrau copiii cu el împreună, ei păzeau caii și oile. Cum se îmbogăți însă se stricară: unul se dădu beuturii. Cel mai

mare fii omorât la o ceară și cel mai tânăr, care avea o soacră încrezută, nu mai da ascultare părinților săi — și Ilie se văzu silit a-i da partea lui din avere.

Ilie îi dădu casă și vite micșorându-i se astfel propria lui avere. Nu mult după aceea se ivi o boală între oi și multe muriră. Urmă apoi un an de secetă — fan nu se făcuse — în decursul iernii muriră multe vite. Kirgizii li luară cea mai bună parte din moșie. Proprietatea lui Ilie se micșoră. El pierdea tot mai mult și puterile li scădeau; la șaptezeci de ani ajunsese să vândă pe lângă cele din urmă vite și cojoace, covoare, până și vitele. Ne mai având nimica, eră silit să-și câștige hrana, împreună cu nevastă sa, pe la oameni străini. Nu-i rămăsese decât hainele de pe el și ale nevastei sale. Băiatul trăia într'un ținut îndepărtat; iar fata murise.

Vecinului Mușamedșeh i-se făcu milă de cei doi bătrâni. Bunul Mușamedșeh nu eră nici sărac nici bogat și ducea o viață tihnită. El își aduse aminte de ospitalitatea lui Ilie și chemându-l la sine li zise:

„Vino și trăiește la mine împreună cu nevasta ta. Vara vei lucra după puterile tale și iarna vei hrăni vitele; iar nevasta ta va mulge iepele și va pregăti urdă. Eu vă voi da de mâncare și îmbrăcăminte; apoi spuneți-mi ce mai doriți și eu vă voi da.”

Ilie mulțami vecinului și astfel trăiră amândoi la Mușamedșeh ca lucrători. La început le fu greu; dar apoi dedându-se lucrării după puteri.

Astfel de lucrători fură spre folos lui Mușamedșeh. Fiindcă bătrânii au avut însuși proprietate, erau dedați cu toate; ei nu mergeau a lene la lucru, ci făceau cum puteau mai bine. Muș-

amedșeh se întrista când vedea că oameni, altădată cu dare de mână, au ajuns așa rău.

Odată veniră, dedeparte, la Mușamedșeh, rudeni însoțite de un Mulla. Mușamedșeh porunci să se prindă și să se taie un berbec. Ilie jupul berbeculele li fierse și li trimise oaspeților. După ce mâncară oaspeții berbeculele și beură ceai, se răcoriră cu lapte. Oaspeții și stăpânul șed pe perini moi, beau lapte din cești și-și petrec. Când ieprăvi Ilie cu lucrul, trecu pe dinaintea ușii. Mușamedșeh îl văzu și zise către ruda lui: „Ai văzut pe bătrânul ce tocmai trecu pe aici?”

„L-am văzut? Dar ce e deosebit la el?”

„El eră cel mai bogat dintre noi. Se numește Ilie. Vei fi auzit de el.”

„De sigur am auzit de el.”

„Nimic nu i-a mai rămas, el trăiește cu nevasta sa ca lucrător la mine; ea mulge iepele.”

Ruda se miră, plesni cu limba de cerul gurii și, dând din cap, zise: „Norocul se învârte ca o roată: pe unul îl ridică în slavă, pe altul îl așvârte în adâncime. De sigur e întristat bătrânul?”

„Cine-o poate ști? El trăiește liniștit și lucrează cu hârnicie.”

Radenia răspunse: „Pot vorbi cu el? L-ași întreba despre viața lui.”

„De ce nu? Se poate, răspunse Mușamedșeh și strigă: „Moșule vino înlăuntru de bea lapte, adu și pe baba cu tine.”

Ilie și nevastă sa intrară înlăuntru. Ilie salută pe oaspeți și pe stăpâni, ceti o rugăciune și se așeză apoi jos lângă ușe; nevastă sa se duse după pierdea și se așeză lângă stăpână.

mentele noi ridicate în locul celor asvârlite în aer cu dinamită!...

Demnitatea neamului românesc pretinde imperios aceasta!

Ori punându-se dinamită sub catedrală, am fi în stare să ne lăsăm fără altar?...

Să nu uităm că duhul necurat care a determinat nimicirea Pietrei Libertății și Crucea Iancului nu se poate nimici decât printr'o elevație sufletească a tuturor românilor: numai văzând că ceace ei — criminali lași — urâsc și nimicesc, noi adorăm și sfințim, că de parte de a ne lăsa terorizați, faptele lor mârșave ne îndeamnă la acțiuni mărețe, — numai așa vom zădărnici și pune stavilă pornirilor lor mizerabile.

Noi nici nu ne putem închipui, că atâția venerabili bătrâni canonici, cari au deschis ochii la viața națională în preajma Câmpului Libertății, ar putea să trăiască și, când va suna ceasul, să coboare liniștiți în mormânt cu conștiința că nu mai are să fie pe acest Câmp monument... Și tineretul ce ar mai zice văzând o rezignare neînțeleasă, frate cu lașitatea, în locul curajului și sentimentului românesc care la Blaj trebuie să ardă cu flacăra nestinsă?!

Iată de ce un act istoric va săvârși Inalt Preasfinția Sa mitropolitul Mihali când va da primul ban pentru ridicarea unor monumente vrednice de tradiția și locul sfânt al Blajului... Increderea și iubirea obștească l-a ridicat la treapta de primsacerdot al mitropolei de pe Târnave... Ce faptă mai frumoasă îi poate rezervă viața, de cât să se dovedească la înălțimea vremurilor ce au dat peste neamul ce păstorește?!

Că fără Peatră a Libertății și fără Crucea Iancului, Blajul ar rămâne cum ar fi de pildă catedrala fără cruce pe dânsa...

Celce are primul cuvânt în metropolă, așa nădăjdum, nu va permite să se întunece nimic din vechea strălucire a micii Romă cu mare și sfântă tradiție.

Și la 1892 s'a săvârșit un ignobil atentat împotriva sentimentului demnității noastre naționale: beciznicii dela Turda au bombardat cu pietrii pe reprezentantul cel

mai autorizat al politicii noastre naționale, izgonindu-l din propria sa casă. Cei cari și-au ridicat glasul impunător de protestare, au fost blăjenii, în frunte cu venerabilul vicar mitropolitan... Azi, după ce metropola s'a întărit alegându-și păstor, să nu mai fie oare vre-o rază din puterea dinamică ce s'a manifestat atunci cu așa străjnicie, încât luase după sine întreaga românie?!

Ș'apoi atunci era vorba într'adevăr de politică... Azi trebuie să ne apărăm crucea și duhul fără cari n'am mai fi nici creștini nici români adevărați.

Deschiderea corpurilor legiuitoare române. Nefiind încă gata noul palat al camerei deputaților, s'a decis ca solemnitatea deschiderii Corpurilor legiuitoare să se țină în ziua de 15 Noembrie v. în sala de ședințe a Senatului.

Ca de obicei se va ține un Te-Deum solemn la Mitropolie și pentru ca să aibă timp membrii parlamentului să sosească la ora hotărâtă la Senat, ceremonia se va începe cu o jumătate de oră mai de vreme: 10 jum. în loc de 11.

Mesajul tronului va fi citit de Majestatea Sa Regele.

Nu s'a hotărât încă până acuma unde vor continua ședințele Camerei deputaților până la terminarea noului palat.

Tolstol în contra anexării Bosniei. O deputație de studenți a vizitat pe contele Tolstol, care în prezent se află bolnav la Iasna Poliana. Venind vorba despre anexarea Bosniei și a Herțegovinei, contele Tolstol a calificat actul anexării de un »incalificabil vandalism austriac«. Tot de-odată marele scriitor a declarat că este satisfăcut de mișcarea de simpatie pentru poporul sârb începută în Rusia, Sârbii trebuiesc ajutați ca popor și ca — slavi.

Ale noastre — și ale lor.

(id) De lângă Seghedin, — acel Seghedin al păcatelor multe și mari, al suferințelor fără nume și al pierderii iluziilor și tinerețelor rodnice ale atâtor distinși fii ai neamului nostru, — de lângă acest Seghedin blăstămat ne vine o veste înfricoșătoare. Într'o comună mare, cu multe mii de su-

li întinseră lui Ilie o ceașcă de lapte bătut, el beu puțin și așază ceasca jos.

Rudenia îl întrebă: „Cum îți este moșule? Doar te întristezi, văzându-ne pe noi pentru că îți aduci aminte de traiul tău de mai înainte; cum trăiai în bogăție și acum trăiești în sărăcie?“

Ilie zise zimbând: „De-ți vorbesc eu ție de noroc și nenoroc nu-mi vei crede. Întrebă-măi bine pe nevastă-mea: femeia ce are pe inimă, are și pe limbă. Ea îți va spune adevărul!“

Și oaspele se întoarse spre ea: „Spune-mi babă ce crezi tu despre norocul de mai înainte și nenorocul de acum.“

„Așa gândesc eu: Cincizeci de ani am trăit cu bărbatul meu și am căutat noroc, dar n'am aflat; de abia acum, mai bine de un an de când am pierdut tot și trăim ca lucrători am aflat adevăratul noroc și altul nu ne trebuie.“

Rudeniile și chiar stăpânul se mirară de aceste cuvinte; el dădu perdeaua la o parte spre a se uita la bătrâna. Baba stătea acolo cu mâinile încrucișate, surizând privea la bărbatul ei, care de asemenea zimbea. Bătrâna mai zise încă odată:

„Adevăr vorbesc, eu nu glumesc; o jumătate de veac cât am fost bogăți am căutat norocul și nu l-am găsit; acum nu ne-a rămas nimic, ne

căutam hrana la străini — așa am aflat norocul.“

„În ce stă norocul vostru de acum?“
„Când eram bogați nu aveam nici un ceas liniștit, nu aveam timp să cugetăm la ale sufletului, să ne rugăm lui Dumnezeu. Câte griji aveam! Veneau oaspeți și aveam grije cu ce să-i ospătam, cu ce să-i cinștim ca să ne vorbească în urmă de rău? După ce plecau oaspeții, ne uitam după servitori — lor le place să se odihnească și să mănânce mai bine — noi însă căutam să ne grijim averea — și astfel păcătuim.“

Aveam grije ca lupul să nu ne mănânce un mânz sau un vițel, să nu ne fure hoții. De te culci nu poți dormi de grije să nu strivească oile miei, în mijlocul nopții te scoli; după ce deabia te ai odihnit puțin, vine grija, cum să adani nutremânt pentru iarnă. Dar nu numai acestea — nici între noi nu era bunăînțelegere. El zicea așa trebuie să facem, eu ziceam: b, așa trebuie să facem, și se năștea păcat și ceartă. Grije urma după grije, păcat după păcat și nu aveam ceasuri fericite.“

„Și acum?“
„Ne sculăm, trăim în dragoste și bunăînțelegere, nu avem de ce să ne certăm, nu avem de ce să ne facem griji — noi avem numai o grije să slujim pe stăpânul nostru, așa lucrăm după puterea noastră cu plăcere, ca stăpânul nostru

flete, cu o mie și mai bine de copii de școală, s'a prăbușit tavanul locașului pentru luminarea pruncilor. Se zice, că morți n'ar fi, că Dumnezeu a avut mai multă milă de soarta părinților decât guvernării noastre de siguranța alegătorilor de mâine. Ne bucurăm din tot sufletul nostru de sângele care s'a cruțat, de inimile mamelor cari s'ar fi despicate de durere. Ne pare bine că acest *semn*, arătat par'că anume pentru răutățile ce se vor pedepsi, pentru nedreptățile Seghedinelor noastre, n'a avut proporțiile unei catastrofe sguuitoare.

Dar aceasta nu este o știre menită să încapă în trei rânduri la gazetă. Și nu e un fapt care să ne desfășure doar lupta de interese a bisericii catolice din Ungaria, fie chiar când vine în conflict cu statul. Nici nu e nenorocire, vie icoană grăitoare, care spune de neputința oamenilor dela cârma țării, de orbirea care i-a cuprins, de paravanul ce-i desparte de interesele bine priecute ale statului. Nu e numai una sau toate acestea la un loc, ci, dacă urmărim gândul — și suntem trași, ca de o fatalitate, înspre această toarcere a firului gândirii, găsim că întâmplarea dela Dorozsma descoperă una dintre cele mai groaznice imoralități ale sistemului de guvernare de azi. Luați seama: sistemul, nu oamenii cari vin și trec, sistemul cuprinde imoralitatea. Căci ce se întâmplă?

Iată, aici, un orașel unguresc. Oamenii sunt cuprinși, sunt mulți, și au de multă vreme o școală cu etaj. Dar dintele vremii și negrija omenească o dărâmă cu încetul: azi se desprinde tenciuiala de pe un perete, mâine smulge vântul o țigla de pe coperiș, pe urmă prelingerile ploilor lasă lungi dungi galbene pe fațada școlii. Părinții băieților se sperie, dau de știre. Inspectorul înaintează raportul sec, și așa până la ministeriu. De aici se pornește un nou șir de hârtii în jos, apoi vin târguielele cu episcopul catolic din Vaș, — o Vașule, și tu a trebuit să însemni începutul lui »momento«, — pentru cedarea locului de nouă clădire. Și de-odată o bubuitură care s'aude

să nu sufere pierdere ci să aibă câștig. Când venim dela lucru, prânzul e gata, cina e gata și nici laptele nu lipsește. De e frig ne încălzim lângă cuptor, ne îmbrăcăm cu cojoc. Avem și timp ca să ne vedem de suflete, să ne rugăm lui Dumnezeu. Cinci-zeci de ani am căutat noroc și de abia acum l'am găsit!“

Oaspeții începură a râde.

Ilie însă zise: „Nu râdeți fraților, nu e vorba de o glumă, ci de viața omenească. Nebuni am fost ea și nevastă-mea c'am plâns după averea pierdută. Acum însă ne-a arătat Dumnezeu adevărul; nu ca să ne petrecem noi, ci spre a voastră mântuire vi l-am descoperit.“

„Asta e vorbă cu minte întări Mulla. Adevăr a vorbit Ilie. Așa stă și în Biblie.“

Oaspeții nu mai riseră ci căzură pe gânduri.

Trad. de: B. Radu.

D u r e a .

— Poveste. —

De Viora din Bihor.

— O malcă, tu mi-l cunoști chinul, tu îl știi, așa frumos te rog. Ia-l dela mine acest pînă plin de amărăciune! Din viața mea atâtea po-doabe s'au risipit pe rând, și eu le-am îndurat

BÉTAY și BENEDEK,

ateller artistice pentru obiecte bisericesti
BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericelor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernacule, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere. Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

peste întreaga țară, un praf care va îneca, poate, pe mulți înși, și țipetele nevinovaților prunci vestesc lumii că tavanul școlii din Dorozsma s'a năruit!

Și, iată dincolo, un sat din margine de codru, revărsat sfios în vale, cum l-a cântat poetul. Pe un vârf de deal se înalță, smemă, bisericuța, iar la poale, lângă casa parohială, sau, ceva mai la o parte, școala. E de obicei o clădire modestă, cu două-trei sale, cu locuința învățătorului cu tot, — dar așezată pe temelii puternice, întărită după priceperea celor trecuți prin furturi de nevoi. În unele locuri așa de puține vor mai fi! — sprijină și »capra«, sau »popa«. Și sala e destul de luminoasă, dar mai destul de sigură: nimic nu cade de sus, — doar cuvintele dascălului se coboară în sufletele micuților ascultători. Nu s'a împlănit și, după Dumnezeu, nu se va întâmpla să ni-se surupe școala în capul elevilor, — să ne facem de minunea lumii.

Dar vine inspectorul, se indignează neșpus și constată că nu poate fi în siguranță viața copișilor, iar raportul lui pleacă repede, tremurând de emoțiunea umanitarismului și patriotismului. Răspunsul urmează în grabă: dojană autorităților noastre bisericești și — închiderea școlii. Va înlocui-o una de stat, mai pompoasă, mai măreață, — și peste câți-va ani poate vom tresări de durerea unui nou caz Dorozsma în părțile noastre.

O Doamne! Să ne tânguim pe toate cărările, să arătăm de nou ce șubrede sunt bazele acestui »stat de cultură«, să zimbim — puțin creștinește de data aceasta — cu ironie corosivă la care ne îndreptătesc faptele și întâmplările, să invocăm, în sfânta mânie a vechilor proroci, fulgerele cerului peste barbarii de azi în redingotă? Ar fi zadarnic, — și noi vrem acum ceva real, o învățătură din nefericirea altora, care să se potrivească nevoilor noastre.

N'o ghiciți, conducători de toate treptele, îndrumători ai poporului nostru? Firește, — e vorba acum de câte ar trebui să fa-

ceți voi, și le treceți cu vederea, și nu puteți ști ce se'ntreabă. Dar siguranța că preoții unei școli vor răbdă multă vreme, că-rămidă pe cărămidă, încă nu e nimic, — numai când nu e această siguranță, atunci e foarte rău, — altceva ne trebuie. Căci tabloul zugrăvit în culori atât de idilice se poate schimba cu altul mai sinistru, când ne gândim la noi și nu ne vin alții în minte.

Il vom zugrăvi și pe acela!

Din România.

Dela Academie. Academia română a ținut alaltăieri prima ședință publică din sesiunea de toamnă.

Ședința s'a deschis la orele 2 d. a. sub președinția dlui A. Saligny, președintele Academiei. Cel dintâiu a vorbit dl profesor Gr. Ștefănescu, despre descoperirile d-sale care i-au permis să stabilească, că patria cămii de astăzi nu e Africa ci ea e originară din România, unde a venit din Asia pe la începutul erei cuaternare, căci s'a găsit o falsă și un fragment de falsă fosilă în stratificație pliocenică a țării noastre. Cămila a fost la început în America de unde a trecut în Asia pe munții Himalai, apoi în Rusia și de aci în România, unde a rămas până la ivirea ghețurilor din nordul Europei. Climatul rece a silit pe cămilă să coboare spre sud, în Africa.

Că au existat ghețuri și în România, se dovedește prin o fosilă-corn de cerb, care a fost găsit la noi în țară, varietate de cerb care nu trăiește astăzi decât în climate reci ale nordului european.

Pe vremea grecilor și romanilor cămila era necunoscută acestor popoare. Dl profesor Gr. Ștefănescu arată cum s'au produs mișcările dinamice ale globului terestru care au dat naștere insulelor Aleutine, când altă-dată era o fașie de pământ pe care cămila a trecut odinioară în Asia din America. Autorul interesantei comunicări arată cercetările făcute în această direcțiune de doi învățați din Berlin și Stockholm și spune terminând, că crica investigațiunii ulterioare pentru stabilirea patriei de origină a cămii de azi, nu vor modifica decât foarte puțin concluziunile d-sale dacă le vor modifica.

În urmă a vorbit dl prof. Dr. V. Babeș, tratând despre: »Accidente în urma tratamentului antizahic.« D-sa spune că anul acesta, au fost tratate 1726 persoane mușcate de căini turbate și că a

descoperit un nou tratament contra turbării, care constă în doze mari de substanțe virulente puternice, după care se dă substanțe încălzite, adecă cu microbi omorâți.

Acest tratament se urmează la institutul din Iași. Același metodă română — spune distinsul academician — se întrebuintează chiar la institutul Pasteur din Paris.

Din 3000 bolnavi, tratați în acest chip, mor la noi 4 mușcați de animale turbate; la Paris mor 22, la Viena 32, la Berlin 30 și la Budapesta 20.

Da, în urma acestui tratament, mor și din cauza puterii toxice și substanțelor încălzite. Aceste accidente sunt anumite paralizări care se vindecă după 8 zile sau o lună cel mult. Accidentele sunt însă rare. Astfel, la 6520 de bolnavi în 7 ani, au fost 8 accidente, dintre cari 2 mortale. Aceste accidente ating numai persoanele cu o sensibilitate mare și cari muncesc mult cu intelectul. Din 225 cazuri, 6 au fost urmate de accidente la orașe, iar din 5506 țărani n'au suferit nici unul de paralizie.

Dintre 8 medici tratați în institut, 4 au suferit accidente.

La Iași, numărul accidentelor este de 2 la mie. Femeile și doamnele din lumea mare sunt mai ales victimele acestor accidente din cauza sensibilității prea acute.

Comunicările s'au terminat la orele 3 jum. d. a. când Academia a avut o ședință intimă.

Meetingul naționalist din Corabia. Iată textul telegramei care, cu aprobarea meetingului ce s'a ținut aci Sâmbăta, a fost trimisă dnei Anuța Vlad soția dlui Aurel Vlad, valorosul deputat român, din camera ungară:

Cetățenii corăbieni întruniți în meeting de protestare, trimit martirei cauzei române salutări frățești încredințând o de solidaritatea lor și urându-i putere pentru a îndurā barbara lovitură dată celei mai distinse luptătoare contra asupritorilor neamului românesc.

În aplauze și urale nesfârșite se votează următoarea moțiune:

Cetățenii corăbieni întruniți astăzi 8 Noemvrie 1908 în meeting de protestare contra împitărilor aduse de unguri fraților noștri și contra îndărătniciei guvernelor austriace de a încheia convențiunea comercială hotărâsc:

1. Inferează cu toată tăria sistemul barbar al ungarilor de a înălțură pe toate căile existența fraților noștri români ca naționalitate:

2. Fac apel la presa românească a propaga pe toate căile boicotarea mărfurilor austro-ungare până la încetarea împitărilor și încheierea unei convențiuni echitabile.

pe toate, fără șovăiri! Orfană am rămas numai cu tine, dar prin rostul rugăciunilor tu m'ai învățat la bine! Și aveam din greu să îndur, săracă, copilă străină, lăsată în prada tuturor! Dar nu m'ăși fi plâns nimănui, căci te aveam pe tine! Mama murind a arătat spre chipul tău, prea Sfântă! Acum înțeleg de ce ai murit atât de liniștită! Căci toate trec și toate te pot pierde... credința de-ți rămâne ești cel mai bogat din lume! Bună de-am fost, ea mă făcuse, ispitită de-am fost, ea mă mântuise; și ea m'a păstrat curată! Credința sfântă! Pâinea sărată de mi-o-am simțit de lacrimile amare, iute mi-le-a știut vrăji într'un surâs pe buze! O, Maică, nici urâtă nu m'ai lăsat să fiu, apoi mi-ai dat și minte. Și mi-ai mai dat și inima a unui bărbat de aur! Căsnicia n'a fost simplă, fără sgomot fericii, n'am învățat pe nimeni, numai pace să avem! Și n'am dus nici lipsuri, ba ajutam pe alții. Iar când să se nască copilul, am dat pomană bogată! Și-n urmă latăni-l ceasu negru! Pierdurăm razimul nostru scump! Cu el se duse și prisosul muncii! Și cum retrași trăiam, durerea noastră nu putea să încălzească inimi. Dar n'aveam de ce ne plânge, doar mi-a rămas copilul iar el mă avea pe mine! Ne aveam pe noi, iubirea noastră și trudă multă, mare! Și-așa modești am devenit! În sobă de să întâmplă să păpăie flăcările roșii, noi ne țineam îmbrățișați, fericiți de atâta îmbelșugare! Când ații ne vedeau, noi ne arătam veseli, tare, cazna noastră, ce să tulbure atâtea

fericiri! Și cum mai învăță băiatul! Cum mi-se nizuia! »Mamă, mare de oi fi, vei uită tu truda toată!« Adesea pumnii și-i înclăștă, în năcazul său mare, că atât de cu greu din condeiul l se desprindeau slovele tremurătoare! Și-n toată lipsa noastră o vorbă grea noi n'am scăpat, și istă-ne acum izosli de boală și de durere! O, Maică! În modesta mea cale credința m'a călăuzit în năzuirea fericii mele credința singură mi-am putut-o mântui! O, nu mi-o luă pe asta în valuri negre să mă pierzi să nu o vrei, tu Sfântă!

În gerunchi, la căpătâiu, stătea biata mamă. Din ochii stânși, parcă iar fi răcat tot izvorul de lacrimi!

Copil plâpând, ce nu mai ai decât clipiți încete, unde e divina putere, ca să le ridice pleoapele-ți grele?

... Și unde e acea mângâiere, ce înlocui să te poată, când din suflet va pieri și nădejdea toată?..

Dar noapte adâncă se lasă pe marile întinsuri o noapte blândă, bună, acoperid atâtea chinuri!

Și în vâlul ei de doliu, încet o să cuprindă acest locaș de sălă și crude încercări.

E liniște.

O rază blândă se ideoasă pe lângă un colț de geam, vrând par'că să frângă din negură — o parte!

Și pe dâra acelei raze lin se coboară mângâierea, ce o trimite Maica prea sfântă!

Căci mama nu simte nimic în jur ce se pe-trece...

E liniște.

Dar nu e cea stărnitoare de nădejdi, e — ceace pune aripi sufletelor de înger, să se înalțe, să se piardă în taina veșniciei, lăsând-o frământarea celor ce rămân!

Corpul strivit, căzut mototol pe dușumea, se ridicase în neștiire.

Biata mamă!

E liniște și în sufletul ei amorțit, rămas acum atât de stingher!

Dar accasta nemișcare atât de fioroasă, îi se așează par'că pe piept, pe gât, cercând să o sugrume!

Privea fix, ochii îi se lărgeau să iasă din orbite. A, nu volau să se încredințeze de ceea ce se întâmplase!

Și mâinile istovite dau înainte, apucând lafrigurate corpul înțepenit! îi chiamă pe nume, îl strânge și îl giugiule desmierdător.

»... Copilul meu tu îmi pari atât de rece. Ce ți-e... de ce nu zici nimic? N'o simți tu iubirea mea de mamă? Nu simți tu buzele ce îmi ard? Nu simți tu inima ce se sbate atât de nebunește? Uită mă împunge aci subț sâni. Și roiu cald ținește, adă-ți mâinile să-ți curgă în vâne sânge cald, fierbintat. Nu te văd, adă mâna. Uită, uită păcla deasă colo departe, departe lumină orbitoare. Maică...«

Vorbele se pierdură într'un spasm îngrozitor! Sorocul se împlinise!

Și în raze arginții se scaldă încăperea toată!

In atențiunea parohiilor!

SZENTGYÖRGYI OSZKÁR,

ploter de firme de embleme de biserial și auritor, Barossvárhely, Kossuth Lajos utca 26.

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Însemnez că pictarea biserialor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e eschisă

orice incorectitate în executare. — La dorință se trimite desemnuri porto-franco.

Cu distinsă stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

După terminarea cuvântărilor întreaga asistență în frunte cu orchestra au manifestat în liniște pe principalele strade până la rondul din fața catedralei, unde a mai vorbit dl. avocat D. D. Petrovici. În urmă, asistenții s'au împrăștiat în liniște.

Din sorginte foarte sigură aflu că dl. Árpád Németh, agentul societății ungare de navigație din localitate, a voit a lua parte în uniformă la meeting spre a da loc la turburări, însă, fiind povățuit de mai mulți prieteni, a renunțat la această copilărească idee.

Poliția luase toate măsurile de siguranță spre a împiedeca vre-o eventuală dezordine, însă toate s'au petrecut în liniște.

Introducerea noului protopresbiter al tractului Vașcău.

Devenit vacant scaunul protopopesc al Vașcăului prin strămutarea părintelui protopresbiter Vasiliu Papp la Beiuș, acest scaun vacant a fost îndeplinit Duminecă la 9/22 Noemvrie a. c. prin instituirea canonică și respectivă introducerea în oficiul și beneficiul protopresbiterial al alesului și întăritului protopresbiter Adrian P. Deseanu, fost paroh în Jaca.

Așa cum trebuia să fie: măreață și impunătoare a fost înălțarea protopresbiterului Deseanu.

Dimineața a 8 ore în biserica din Vașcău s'a început serviciul divin prin comisarul consistorial părintele asesor consistorial și referent Andreiu Horváth, care singur a oficiat utrenia, a urmat imediat apoi sf. liturgie oficială de numitul domn asesor cu asistența protopresbiterului Adrian P. Deseanu și a preotului din Șeghiște Moise Popoviciu.

Biserica din ce în ce se îndesua de credincioși. În cursul sfinteii liturgii intră în sf. biserică autoritățile civile: pretorii amândoi, apoi juzii cercuții și reprezentanții clerului și poporului din tract.

La Priceasă comisarul consistorial a ținut o cuvântare potrivită, arătând în termeni aleși misiunea pastorală, greutatea împreună cu că mai ales în acest timp când duhul vremii e așa, că aproape întreaga lume se ridică în contra bisericii, deși că e unicul izvor de mântuire și fericire. Cetește apoi circularul P. S. Sale dlui episcop adresat clerului și poporului ortodox din tract precum și singhelia, eliberată de P. S. Sa pentru noul protopresbiter, și continuă apoi a vorbi cu o adevărată râvnă și dragoste de biserică și de neam, sfătuiră pe credincioși la dragoste și credință către maica biserică, către preoții ei și în special către noul protopresbiter. În urmă predând protopresbiterului singhelia și sigiliul, îi pune la inimă soarta acestui protopopiat, dându-i povețe, cum adecă are a implini cu demnitate și scumpătate sarcina cea grea ce a primit pe umerii săi.

Terminând comisarul consistorial cuvântarea sa, urcă tribuna între așteptările încordate ale tuturor noul protopop A. P. Deseanu. Cuvânt scurt dar adevărat părintesc a fost acest cuvânt, din care ca dintr'un izvor bogat se revarsă dragoste, se revarsă iubire față de fiii sufletști, iubire și dragoste față de mărețul oficiu, ce i-s'a încredințat. Ascultat de cei prezenți cu o deosebită atențiune, acest cuvânt, atât prin felul predării, cât și prin cuprinsul lui, a lăsat inimile tuturor mișcate până la lacrimi, și când ultimul cuvânt „amin“ s'a auzit de pe buzele vorbitorului, întreaga biserică a răsunat de strigăte „să trăiască.“

Tot atâtea semne de nădejde de bine, tot atâtea semne că tractul după o văduvie de aproape doi ani și jumătate și-a aflat șeful dorit și vrednic.

După încheierea sfinteii liturgii a urmat recepțiunea clerului, a învățătorilor și a poporului tractual, iar la orele 1 p. m. s'a început banchetul, dat în onoarea protopresbiterului, în decursul căruia veselie și bucuria se oglindea pe

fețele tuturor. La banchet au participat pe lângă o mulțime de preoți, învățători și mireni, preotul rom. cat. din Ios și toate autoritățile civile. Primul toast l-a ridicat comisarul consistorial pentru Maiestatea Sa și pentru P. S. Sa Dl. Episcop, apoi protopresbiterul A. P. Deseanu pentru consistorial Orădan și în special pentru M. Sa dl. vicar Mangra, preotul din Șeghiște M. Popoviciu pentru reprezentantul confosiniei rom. cat. și pentru reprezentanții autorităților civile; mai pe urmă toastele se urmau aproape la fiecare moment.

Ne-am despărțit apoi cu saveniri plăcute de această sărbătoare a întregului tract și cu dorința de a vedea cât de curând intrăpate nădejde de bine, ce ne-au umplut inimile. *quis?*

Din calvarul școalelor noastre.

Comitetul parohial din Cuvin, discutând asupra sentinței ministeriale, prin care învățătorul Dimitrie Popovici a fost lipsit de postul său, a adus hotărârea dela vale:

Având în vedere faptul, că învățătorul Dimitrie Popovici a fost amovat din postul său fără știerea și ascultarea în cauză a comitetului parohial, care a cunoscut pe susnumitul învățător totdeauna ca cel mai harnic și cel mai zelos învățător, cu purtare exemplară atât în școală și biserică, cât și în viața publică și privată, producând în decurs de 16 ani, cât timp a funcționat ca învățător în comuna noastră cel mai excelent rezultat în instruirea elevilor încredințați dânsului ca învățător;

Având în vedere împrejurarea, că numitul învățător a fost amovat din postul său învățătoresc pe temeiul §-lui 22 punct 1 lit. a) și c) al articolului de lege XXVII din 1907 și astfel în înțelesul §-lui 21 al legii sus provocate pentru învățătorul, care s'ar alege, în locul dânsului, comitetul parohial ar trebui să ceară întărirea Excelenței Sale domnului ministru de culte și instrucțiune publică și deci în ultima consecință, aplicarea noului învățător ar atârna exclusiv dela domnul ministru;

Luându-se în considerare faptul, că prin această procedură comuna biserică și-a pierdut dreptul său autonom asupra școlii la care a fost aplicat învățătorul Dimitrie Popovici fără ca însăși comuna biserică să în vre-un organ al ei să fi fost părtaș măcar în cea mai mică măsură la vina ce i-se atribuie susnumitului învățător și fără ca înaltul guvern să contribuie cu ceva la susținerea școlii de subț întrebare;

Considerând, că prin urcarea salarelor învățătorescă conform articolului de lege XXVII din 1907 susținerea celor 3 școli de până aci și de altfel ne cauzează greutăți tot mai mari, ceea ce se constată evident prin faptul, că pentru susținerea acelor școli pe anul 1908 s'a făcut asupra credincioșilor un arunc de 37% iar pentru anul viitor 1909 ar fi trebuit să se arunce 41% dare de cult astfel, că crescând cheltuielile cu susținerea școalelor din an în an, tot mai mult este evident, că cu timpul comuna noastră biserică ar ajunge inevitabil tot în situația de a nu putea susține toate cele 3 școli existente până aci;

Având în vedere faptul, că datorința de a susține școli și a îngrijii de cultivarea cetățenilor o are în primul rând statul și că în articolul de lege XLIV din 1868 prin §-ul 17 i-se impune înaltului guvern îndatorirea, de a îngrijii ca cetățenii statului în institute de stat să fie cultivați în limba lor maternă până chiar la începerea studiilor academice;

Comitetul parohial decide sistarea postului învățătoresc îndeplinit până acum prin învățătorul Dimitrie Popovici; acest conclud va fi supus deliberării și deciderii sinodului parohial, iar după aceea se va aduce la cunoștința Ven. Consistor parohial din Arad.

Vom reveni.

„România Jună“.

Iată textual scrisoarea pe care dl. Russu Șirianu a trimis-o comitetului societății academice din Viena, »România Jună«:

Iubite d-le Preșident!

Vă rog să primiți sincerile mele mulțumiri și să fiți interpret pe lângă ceilalți membri ai comitetului, arătând tuturor același sentiment de grațitudine al meu pentru distincțiunea de care m'ați făcut părtaș, alegându-mă membru de onoare al societății d-voastră.

Ceeace am făcut pentru cauza națională, am socotit totdeauna de înaltă și cea mai înaltă datorie. Cum îndeplinirea unei datorii nu e cu dregutate să atragă însă după sine — răsplăt, dați-mi voie ca alegerea aceasta să o privesc ca o îndatorire pentru viitor: să muncesc adică și d'aci încolo, cu zel îndoit pentru cauza obștească a neamului și să caut a mă face vrednic de considerația și dragostea d-voastră.

Un lucru pot să vă asigur: încă din 1884, de când mi-am început cariera ziaristică, chiar în București învășasem să am și să scriu cu o deosebită stimă pentru »R. J.« Fără să am de gând a știți cătuși de puțin din vaza celorlalte societăți academice române, dar trebuie să constatăm cu toții, că de la întemeierea sa și până azi »R. J.« a fost cel mai prețios focular cultural-național al tinerimei studioase române. Ea singură se poate mândri, că are la activul său fapte, cari poartă pecetea unor figuri marcante în viața noastră națională, ca Eminescu și Slavici, organizatorii serbării dela Putna, cea dintâie care a strâns la un loc întreaga tinerime universitară română, contribuind astfel la încheierea legăturilor frățesii, cari au cimentat solidaritatea noastră de rasă.

La 1892 apoi, când ne-am dus cu Memorandul și am bătut la porțile Burgului, în toată Viena singur Dr. C. Lueger și tinerimea universitară română ne-a întâmpinat, dând și atunci dovadă, că sentimentele naționale cari sunt o scumpă tradiție la »R. J.« viază puternic în suflere.

Tot așa, și d'atunci încoaci, n'a fost nici un moment mai însemnat în viața românească, la care »R. J.« să nu fi participat, iar dacă azi colonia română din Viena este o mândrie a neamului, »R. J.« își are și în privința asta merite necontestate.

Sunt deci fericit, că în urma alegerii ce ați făcut-o în persoana mea, de aici încolo mă voi simți și eu îndemnat să muncesc în rând cu d-voastră, pentru prosperarea »R. J.«, pentru binele neamului.

Aștept cu dor ziua în care să vă pot strânge mâna frățeste și vă rog să primiți expresiunea devotamentului și iubirei mele.

Ioan Russu-Șirianu.

Cursuri de analfabeți.

Biroul despărțământului protopopesc al Aradului a adresat președinților comitetelor parohiale și oficiilor parohiale, în chestia cursurilor de analfabeți următoarea laudabilă adresă:

Mult On. Die!

Reuniunea învățătorilor români întrunită în adunarea generală în Radna, fiind străbătută de spiritul de rededeptare ce se manifestă în poporul nostru și mână de dorul de a arunca sămânța unei noi vieți demne de trecutul acestui popor, cu mare însuflețire și cu cea mai curată abnegațiune a luat asupra sa sarcina de a instrui analfabeții în scris și citit.

Această muncă grea va fi sigură de izbândă, pentru că farul conducător în străbătura acestui drum spinos e lumina vie a adevărului, idealul dător de viață ce însuflețește această învățătorie, care a crezut sosirea timpului suprem de a trece

Excelent mijloc exterior.

Podagră,

reumatism, junghiuri, dureri de spate și de mijloc, amor țeli, dureri nervoase de cap și orice boale și dureri reumatice sau de podagră

se vindecă în modul sigur prin excelentul

„EZEREUM“ BĂLINT GÉZA
farmacia „Orangyal“
EGER, (com. Heves) Káptalan utca

Se comandă dela singurul lui preparator

Prețul unui flacon original cu modul de întrebuințare e 2 cor. Pentru 12 cor. trimise anticipativ trimite 6 flacoane franco. Numai pentru întrebuințare exterioră

de teorii frumoase și la fapte și mai frumoase. Acest început fiind o încercare laudabilă considerată din punct de vedere al însemnătății ei, în întâmpină poate mari greutăți. Descurajarea însă să nu cuprindă pe nime, pentru că adevărul numai prin muncă proprie îndelungată și bine dibzuită se impune.

Premergând cu aceste, în înțelesul circularului comitetului central și a hotărârilor aduse de comitetul tractuală, — vă rugăm ca pentru ducerea la bun sfârșit a acestei sfinte cauze, a vă pune în conțelegere cu învățătorii și comitetul parohial, ca studiind mijloacele de care aveți lipsă (incălzit, luminat etc.) să puteți face pașii necesari pentru luarea timpului înscrierii și începerii cursurilor de instrucțiune, cari nu pot fi mai târziu de 1 Decembrie st. v. a. c.

Onoratul oficiu parohial este rugat a vesti și explica acest pas al învățătorimei noastre și în biserică în Duminica premergătoare de începerea cursurilor, avizând totodată și antistia comunală pentru prevenirea presupunerilor rele.

Despre rezultatul acestor cursuri până cu finea lunii Februarie 1909 veți binevoi în conțelegere cu învățătorii a comunica biroului despărțământului arădan.

Arad, la 12/25 Noembrie 1908.

Ion Vancu,
președinte.

Nicolau Cristea,
secretar.

NOUTĂȚI.

ARAD, 26 Noembrie n. 1908.

Camera. Ședința de ieri a strălucit prin magistralul discurs al părintelui Dr. Vasile Lucaciu. N'au lipsit nici de data aceasta întreruperile bătărane ale deputaților din condiție, — părintele Lucaciu însă vreme de patru ceasuri a răzbit biruitor prin ploaia faptelor fraze ce i-s'au aruncat.

Într'un număr viitor vom da în resumat acest discurs.

Cercul de influință al arhiducelui Francisc Ferdinand. Într'un număr din zilele trecute ziarul „Berliner Tageblatt“ aduce știrea, că Majestatea Sa monarhul va lărgi cu ziua de 2 Decembrie, printr'o hotărâre specială, cercul de influință al arhiducelui Francisc Ferdinand, moștenitorul de tron, în astfel de mod, ca în unele chestiuni să aibă parte la guvernarea monarhiei.

Cu toate că știrea aceasta a fost desmințită la Viena în mod categoric, ea apare din nou și în ziarul stăruitoare în ziarele din străinătate. Astăzi după cum se telegrafiază din Paris, ziarul „Temps“, în numărul său de alaltăieri seara, publică următoarea informație primită din Viena: Este mai mult decât sigur deja, că Francisc Iosif, la 2 Decembrie va trece o bună parte din sarcina domniei pe umerii moștenitorului de tron Francisc Ferdinand. E verosimil să l facă domn suprem peste armată, dar îl va face partaș și de alte drepturi suverane. De o vreme încoace se observă tot mai lămurit influința moștenitorului de tron în conducerea afacerilor. Zi de zi se sfătuiește îndelung cu împăratul Francisc Iosif.

Ziarele ungurești văd în lansarea acestor fel de știri o nesocotire a constituției ungare, care leagă drepturile suverane indivisibil de o singură persoană, aceea a domnitorului încoronat.

Teatru. Un amic al nostru ne scrie că se îmbrățește, că celebra noastră tragediană d-na Agatha Bărsescu măritată Radovici a obținut concesiunea de a da cu o

trupă reprezentării teatrale în următoarele orașe: Brașov, Făgăraș, Sibiu, Blaj, Orăștie, Hațeg, Abrud, Arad, Lipova, Lupoj, Oravița și Caransebeș. Repertoriul se compune din următoarele piese: *Medea* de Legouvé, *Sapho*, *Hero și Leandru*, de Grillparser, *Phedra* de Racine, *Fiul pădurilor* de F. Halm și a.

Deoarece e singura ocazie, că distinsa artistă dă reprezentării la noi în limba românească, cu un repertoriu din piesele cele mai renumite, nutrim firma convingere că toată lumea românească va alerga la aceste sărbători cu adevărat artistice, iar conducătorii vieții intelectuale din diferitele centre vor face tot posibilul, ca aceste reprezentări să reușască și din punct de vedere material. De data asta trebuie să ne lăpădăm cu toții de indiferentim, ca să putem primi cu cinste pe cea mai aleasă reprezentantă a artei românești.

Alegere nimicită. În comitatul Timiș s'a pornit anul acesta o impozantă luptă la congregațiunile comitatense pentru ocrotirea intereselor poporului nostru românesc, luptă purtată cu bărbăție și demnitate de către fruntașii noștri din comitat, între cari s'a remarcat totdeauna domnul Emanuel Ungurean și Dr. Aurel Cosma, avocați în Timișoara și dl Ioan Peps, protopop în Buziaș. Acești trei membri congregaționali împreună cu dl Romulus Carabaș director de bancă, au fost aleși în iarna trecută în cercul electoral al Buziașului, satrapii comitatului însă nu s'au putut împacă cu ideea, că și românii să aibă reprezentanții lor adevărați la comitat, de aceea au atacat alegerea lor, pe care apoi — după cum era de prevăzut — toate forarile au și nimicit-o.

Astfel cred cei dela putere, că vor face să amutească glasul reprezentanților poporului nostru din acel comitat, noi însă avem firma nădejde, că la alegerea ce se va face din nou, toți românii cu drept de vot din cercul Buziașului vor lupta și mai îndârjiți pentru alegerea din nou a reprezentanților săi.

De pe acum deci le atragem atențiunea la lupta frumoasă și bărbătească ce li așteaptă.

Agata Bărsescu la Brașov. »G. T.« de azi scrie: Reprezentațiunea teatrală de ieri seara a avut un succes desăvârșit. D-na Agata Bărsescu în rolul »Medei« a fost neîntrecută și a emoționat până la lacrimi publicul numărös, care a umplut până la ultimul loc spațioasa sală a Redutei. D-nei Bărsescu s'au făcut mari și entusiaste ovășiuni. A rezolvat artista noastră ieri o problemă poate unică în felul ei de-a reprezenta singură drama dela început până la sfârșit. Și a fost cu puțință și aceasta minune, grație șovinismului îndârjit unguresc, care nu permite jocul de scenă al mai multor actori români străini. Un raport amănunțit vom publica după terminarea seriei de 3 reprezentațiuni.

Astăzi seară doamna Bărsescu va debută în »Sapho« și »Phedra«, iar mâine seară (în limba germană) în »Deborah« și »Faust«.

Jertfă pe altarul națiunii. Primim: Cu ocaziunea pomenirii de un jumătate de an a fiertatei soției a fruntașului din Nădlac Stefan Stroia născ. Agata Precupaș, cel ce au luat parte la masa după serviciul divin, sfătuindu-se asupra stării bietului popor român, și-au adus aminte de gimnaziul nostru din Brad și la vorbirile, așa zicând, inspirate ale preoților Vicențiu Marcoviciu și Nicolae Chiciu și a notarului comunal Ioan Căcina, au făcut o colecție, care atât de frumos a succes, încât la vre-o câteva minute s'au adunat frumoasa sumă de 60 coroane, care cu data

de azi s'a și trimis direcțiunii gimnaziului din Brad. Contribuirea s'a făcut în mod secret, și așa numele contribuitorilor nu se poate ști, afară de al vrednicului gazdă a casei, care în numele său și al soției sale de acum, a contribuit singur 34 cor. în amintirea fiertatei. Toți au rămas frapați de acest incident frumos. De ar da Dumnezeu ca la toate convenirile să se jertfească pentru cultura neamului, căci numai așa vom ajunge a intrupa zisa: »Luminează-te și vei fi!« G. P.

Cea dintâiu ciocnire cu Serbia. »Morgenpost« din Viena primește senzaționala telegramă, că la Srebrenica, la granița Serbiei, a fost o violentă ciocnire ieri între o patrulă austro-ungară și între o bandă sârbească.

Banda a fost nimicită cu desăvârșire după o luptă scurtă.

Necrolog. Cu inima zdrobită de durere aducem la cunoștința tuturor radeniilor și cunoșcătorilor, trecerea la cele veșnice a mult iubitului nostru tată *Ioan Blaga*, preot gr-cat. în Ghirișul-român întâmplată după grele suferințe, Duminică la 22 Noembrie 1908 în anul al 55-lea de viață, 30-lea de preoție și al 10-lea al văduviei, fiind împărțit cu Sf. Taine. Rămășițele pământești ale adormitului în Domani s'au așezat spre veșnic repans, Marți în 24 Noembrie 1908 d. a. la ora 1 1/2, în cimitirul bisericii gr-cat. din Ghirișul-român. Dormi în pace! Ghirișul-român, la 22 Noembrie n. 1908. Aurel, Ioan, Emil, Romul, Pompeiu, Otilia, Meriția, Silviu, ca fi și fice.

Aleși parlamentului turc. Printre cei aleși în parlament sunt până acum: 98 turci, 8 albanezi, 19 greci, 5 armeni, 4 bulgari, 4 sârbi și un singur aromân.

Teribil incendiu. Din Lemberg se scrie: Aseară, un teribil incendiu a izbucnit la puțul de petrol »Benzal« dela Borislav. Păcura în flăcări a dat foc puțurilor »Julius« și »Petrolca« și mai multor clădiri. Trei puțuri și mai multe case sunt în flăcări. Se presupune că incendiul a fost pus de o mână criminală.

Cărți de religione aprobate. Cărțile de religione pentru școlile elementare: »Istorieare biblice«, (1907) »Istorieare bisericesti« (1908) și »Catehism« (1908) scrise cu aprobarea Ven. Consistor din Arad de Nic. Crișmariu, paroh, au obținut aprobarea Ven. Consistor din Oradea-mare sub Nr. 1788/1908.

Acestea sunt unicele cărți ce formează curs complet de religione în școala noastră populară, cari se întregesc, fiind strict la principiile metodice ale școlii moderne.

Spre ilustrare servesc următoarele pasagi din recenziunile oficioase:

Relativ la istorioarele bisericesti, zice domnul Dr. Pipoș: »Manualul de față Istorieare bisericesti al dlui N. Crișmariu se poate privi ca o continuare logică a manualului său precedent »Istorieare biblice«; .... pretutindena elevii sunt conduși dela cunoașterea faptelor concrete la părări, principii, noțiuni religioase de valoare generală«.

Relativ la catehism zice dl Dr. Pipoș: »Toate principiile morale cuprinse în Catehism au să apară ca și abstracțiuni din materialul istoric prelucrat în clasele I—IV. Autorul manualului de față a lucrat condus de acest principiu metodic.«

Cărțile se pot procura dela tipografia diecezană din Arad, cu prețul de câte 40 fileri fiecare.

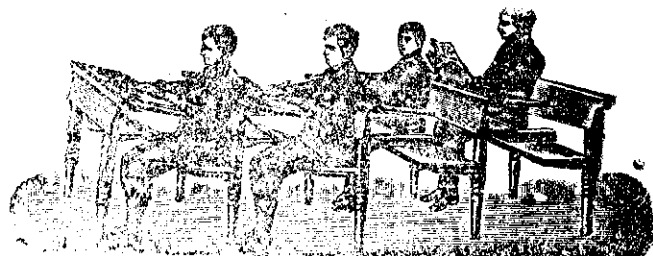
X Pentru sărbătorile Crăciunului apropiate și de anul nou cel mai plăcut dar pentru familie e gramofonul, și acesta nu trebuie comandat nici în Budapesta și nici în Viena sau alt loc, ci la Toth József, mare bazar în Segedin (str. Könyök) care trimite la dorință catalogul de prețuri gratuit.

X Covoare dela cele mai simple până la cele mai luxoase se pot procura cu prețuri ieftine la *Diener Pál Fülöp*, mare comerciant de

Bănci de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de birouri
și fabricare de instrumente gimnastice.

Catalog de prețuri gratuit și port franco.

covoare Temesvár Merzintes în palatul primului institut de asigurare *Első magyar biztosító intézet palotában.*

x În orice familie se poate procura cea mai mare bucurie prin gramofonele lui Tóth József, căci sunt cele mai perfecte dintre toate gramofonele. Plăcile de gramfoane ale lui Tóth reproduc tonurile curate și au cel mai mare reper-toar. Facem pe toți atenți, cari își găsesse bucuria în gramfoane, să nu se lase precumpăniți a-și cumpăra alte gramfoane fără folos, ci să și-l procure în marea prăvălie a lui Tóth József în Segedin, Könyök utca.

x Leac sigur împotriva boalei de porci, prețului unui pachet de încercare 36 de fil.

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute romul cel mai bun materia pentru 1 l. 32 de fil pentru un litru de cognac pentru 1 l., un litru de rachiu 20 de fil. La fiecare flacon se alătură și modul de întrebuințare.

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță fața de pistriu în timp de trei zile și o face albă și catifelată.

Văpseala de păr Neril. După o întrebuințare imprimată părului cea mai frumoasă culoare originală, bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacii de casă, articole de agricultură în prețurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la Fekete Mihály, drogherie, Târgu-Murășului (Marosvásárhely, Székényi-tér).

x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de lacredere la arnașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă clătite 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

Datorințele femeii.

(Urmare).

Fii totdeauna afabil. Iar asta numai așa o vei ajunge, dacă te vei purta cu o gingașie față cu muierea și. Mulți bărbați pentru aceia înceată de ași mai iubi muierele, fiindcă și muierea înceată de a fi afabilă față cu bărbat. Iar afabilitatea nu stă în aceia, că muierea să se îmbrace în haine scumpe, ci fie invențioasă și isteasă, căci altcum atrăgătoare năntea bărbatului nu se va face. Mai presus de toate nu da la lume afară slăbiciunile bărbatului tău. Mulți căsătorii au acela datină rea, că din slăbiciunile soțului lor fac lucru de șagă, făcându-l obiect de răs năntea străinilor, cerace lumea și așa va și și dacă nu-l va vinde. Mai bine ar urmări unele ca astea, acelor oameni, cari deși prin căsătorie au devenit nefericite, cu toate astea toate slăbiciunile bărbatului lor le acopere. Puține cazuri sunt de acelea, unde bărbatul să fie întru atâta de tiran, că, cu tractarea lui nici când să nu fie îndestulită muierea, ca astfel să fie silită a se despărți. Dar chiar dacă s'ar și întâmplă un lucru ca ăsta și atunci trebuie să păstrezi credincios secretul dureros și bărbatului tău. Nu te plângeră cătră nime, ci numai lui Dumnezeu, care singur îți poate alina suferințele, căci alții și așa numai ar râde de tine.

În sanctuarul relațiilor familiare nu amestecă pe nime. Nime n'are drept să se amestece în lucrurile voastre, nici vecinii, nici pretenii cei buni, nici frații sau părinții. Căci dacă amesteci pe cineva în lucrurile tale, peste o oră toți numai tot despre aceia vorbesc, cum tractezi cu bărbatul tău. În relațiile voastre familiare, nimic lipsă n'aveți de sfat străin, căci dacă tu și bărbatul tău, nu vă puteți feriți fără sfat străin, fericit nu vă va face nici când nici un sfat bun.

Te miștește mai departe a fi bărbatului tău nu numai muiere, ci și soț înțelept. E și cu nepuțință în vechiul de acum să rămână muierea în întunecare. Chiar numai un jumătate eșec dacă are pe zi timp liber, folosească-l spre ceea, ca lucruri folositoare să-și caștăge și ei; fie aceea muierea industriașului, comerciantului, fiscalului, medicului sau a preotului. Căci pentru bărbat e lucru neplăcut, dacă e convins, că muierea lui nici idee n'are despre aceea, cu ce să cuprindă bărbatul ei toată ziua. Nu e mirare apoi, dacă nuia ca acest bărbat i-se urește acasă. Iar fericire adevărată într-o familie numai acolo poate fi, unde domnește blândețea, bunăvoința și îndestularea.

La atacul Argus una bucată de țiglă l-a omorât pe Pyrrus, pe care o muiere a aruncat-o jos; pe Abimelech una bucată de piatră l-a făcut prav și cenușe, pe care o muiere a aruncat-o jos după turnul Thebe. Muierea și fără armă tocmai așa poate să nimicească pacea și înțelegerea din casă și familie.

O muiere de tot cunoscută, și din casă și familie înaltă, precum și mama ei, parca cea mai mare a anului nu o petreceau acasă, ci tot prin locuri străine, așa și bărbatul. Pilda lor au urmat-o și un fiu a lor, abia ajuns la vârsta de 15 ani. Apoi era de prevăzut, că tocmai așa vor parcede și ceilalți prunci la vremea lor. Pe doroc însă, muierea și-a văzut sminta la vreme. Au știut, că un astfel de trai, numai urmări rele poate să aibă. Cu tot felul de jocuri, cu istorii interesante, apoi cu povești sau nisuit a face voie bună în familie. Într-o dimineață zice pruncul cătră tată: „Ce pagubă, că n'ai fost aseară acasă”. „Așa bine am petrecut vremea”. Așa au mers asta zi de zi. În urmă și bărbatul a fost curios să știe, ce să poate întâmplă acasă? Lucrul și lui întru atâta i-a plăcut, încât și el a luat parte la el. Iar rezultatul a fost, că muierea și-a reținut bărbatul dela căile nesilnice, așa apoi și pe prunci și pe ea. O astfel de parcedere n'a fost vrednică de toată lauda? Vrednică, în tocmai ca a lui Abigail. (Va urma.)

Ultime informațiuni.

La proces. Măine, Vineri și Sâmbătă se vor debate la Curtea cu juri din Oradea-mare, două procese ale ziarului nostru, intentate contra redactorului domnul Sever Bocu.

Redactorul nostru a și plecat azi să se înfățișeze. D-sa va fi apărut în procesul de mâine prin dl. Dr. Iustin Marșieu, avocat în Arad, iar poimâne prin dl. Dr. Aurel Lazar, avocat în Oradea-mare.

Economie.

Unsoare pentru coplta calului. Puneți 8 decagrame unsoare de busuloc, 8 decagrame de nalbă; cu această amestecătură unge coplta calului.

Curățitul ramelor aurite. Ia 11 decagrame albuș de ou, 4 decagrame apă ciorum caldă și le mestecă bine, cu această mestecătură prin o perie moale să se spele ramele și acelea vor primi glasura originală.

Pe ce se pot cunește găinile bune de ouat. Cine vorește, să aibă un folos mai mare după găinile, ce le ține pentru economia casnică, trebuie să știe a deosebi pe cele bune de cele rele, ca astfel să le poată tăia sau vinde din economia sa. — Găiniile bune de ouat au creasta și bărbile mai mari, cari pe timpul ouatului, însă capătă o culoare roșie negrie, pe când cele mai puțin ouătoare au semnele numite mai mici și alburii, iar utchile celor din urmă sunt alburii-galbine.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 26 Noembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 kg.)	26 28	26 20
Săcară pe Oct.	22 26	22 28
Cucuruz pe Maiu	15 22	15 24
Ovăș pe Aprilie	17 74	17 76

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următor
Orău nou

De Tisa — — — —	25 K.	85—26 K.	90
Din comitatul Albei — — — —	25	65—26	60
De Pesta — — — —	25	75—26	70
Bănățenească — — — —	25	80—26	—
De Bacica — — — —	25	15—26	95
Săcară — — — —	21	50—21	75
Orzul de nutreț, cvalit. I.	16	20—16	40
» de cvalitatea II.	15	80—16	10
Ovăș de » I.	17	30—17	60
» » II.	16	90—17	30
Cucuruz — — — —	14	—14	20

În atențiunea dlor preoșii!

A apărut:

„**Pareneze**“.

Cuvântări ocazionale și funebre

pentru toate ocaziunile ce obvin în oficiul pastoral al preotului.

De Pr. D. Voniga.

Lucrare aprobată și unică în literatură noastră pastorală.

Publicată cu binecuvântare arhierescă.

Volumul I. Ediția II-a

cuprinde o mulțime de cuvântări potrivite tuturor împrejurărilor, ocaziunilor și evenimentelor extraordinare ce obvin în viața creștinului și în oficiul pastoral al preotului.

Opul se poate procura cu preț de 4 cor. 20 fil. la autor în Gylok (Temes) și la toate librăriile românești, precum și la administrația ziarului „Tribuna“.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar George Nichiu.

Slăbiciunea

poate fi ușor înlăturată, și când se prezintă o boală organică și ca u marea altei boale, precum și sănătatea să poate ușor restabili repede și sigur prin Emulsiunea SCOTT.

Stomacul și gustul dedicat

care nu suferă untura de pește primă

Emulsiunea Scott

ca un medicament ideal. Afa de ea ea are avantajul de-a fi întreit de mtritivă ca untura de pește.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50

De vânzare în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a se lua seamă la marca metodei SCOTT — care este pescar

Se caută

un conducător tipografic

dela care se recere cunoașterea deplină a limbii române, maghiare și germane precum și la calcularea prețurilor pentru lucrările tipografice.

Reflecții să comunice și condițiile administrația »Tribunei«.

Anunț.

La Teodor Pêrv, din Ternova Nro. 1 (com. Arad) se află de vânzare tot felul de altoi de viță americană, verzi uscate, cu și fără rădăcină.

Un sodal de librar

află aplicare momentană sau la 1 Dec. a Doritorii să se adreseze la Librăria Diecezană din Arad.

Găinușe orpington

galbine și albe și cocoși albi din anul acestuia cata cu 4 coroane, găini galbene din anul trecut bucata cu 5 coroane, se vând imediat din curtea strimtoarei de loc, la firma de gălăște distinsă lui Ternyey Árpád, Arad, str. Dima nr. 92. Animale admirabil de frumoase și curate și ieftine cum n'au mai fost! Poștii și vă

Un candidat de avocat

cu praxă

Aplicare pe lângă condițiuni favorabile
cancelaria subscrișului.

Seini, 5 Noemvrie 1908.

Dr. Aurel Nyilvan, adv.
Seini — Szinérváralja.

Gmeiner E.

fabrică de curele pentru mașini.
BRASSO.

Din cea mai bună piele de curele.

Mai multe feluri de curele
de cusut și de legat în cea
mai bună calitate.

Curele de mânat din prima
calitate de piele.

Preț-curent și modele se trimit
după dispoziția on. public.

La Librăria „TRIBUNEI”

se află de vânzare următoarele cărți :

Despot-Vodă, legendă istorică în versuri de V. Alexandri	prețul	—	Cor. 1'—	plus 10 fil. porto
Proză, de Mihail Eminescu	—	—	" 1'—	" 10 " "
Poezii și Teatru de C. Negruzzi	—	—	" 1'—	" 10 " "
Poezia Lirică din timpul războiului neatârnat 1877/78 de C. Săndulescu	—	—	" 1'—	" 10 " "
Dușmanii neamului, roman de Ludovic Dauș	—	—	" 2'50	" 20 " "
Ovreiul, roman de Dr. V. Crășescu	—	—	" 3'—	" 20 " "
Poezii pentru copii, culese și publicate de G. H.	—	—	" 1'50	" 10 " "
Povestiri din copilărie de S. Cujba	—	—	" 2'—	" 10 " "
Cânteece de vitejie, de G. Coșbuc	—	—	" 1'—	" 10 " "
Crestomație pentru toți românii, de G. Coșbuc	—	—	" —'90	" 10 " "
Fire de tort, versuri de George Coșbuc	—	—	" 2'50	" 10 " "
Războiul nostru pentru neatârnat, de George Coșbuc	—	—	" —'95	" 10 " "
Povestea unei coroane, de George Coșbuc	—	—	" 1'50	" 10 " "
Sacontala, traducere liberă după Calidasa, de G. Coșbuc	—	—	" 5'—	" 20 " "
Reminiscente din războiul Româno-Ruso-Turc 1877, de Dr. L. Fialla	—	—	" 1'50	" 10 " "
A fost odată, poveste în versuri de St. O. Iosif	—	—	" 1'50	" 10 " "
Haiducul, Bucura Dumbravă, tradus de T. N.	—	—	" 2'—	" 30 " "
Rocia Banului, roman ediția III-a, de Sofia Nădejde	—	—	" 2'—	" 30 " "
Patimi, roman din viața românească, de Sofia Nădejde	—	—	" 2'—	" 30 " "
Din viața țărănească, vol II, de Grigorie N. Coatu	—	—	" 1'50	" 10 " "
Versuri, de St. O. Iosif	—	—	" 1'50	" 10 " "
Cancer la inimă, piesă în trei acte de Haralamb C. Lecca	—	—	" 1'—	" 10 " "
Judecata viitoare, de N. I. Gădeiu	—	—	" —'50	" 5 " "
Teatru de școală, de Ana G. Tănășescu	—	—	" 1'—	" 5 " "
Note și schițe ediția II. I L. Caragiale	—	—	" 2'—	" 10 " "
Cânteece în Amurg de Alexandru Gherghel	—	—	" 2'50	" 10 " "
Dicționar Germâno-Român de T. Alexi	—	—	" 3'60	" 30 " "
Dicționar Român-German de T. Alexi	—	—	" 4'50	" 30 " "
Anecdote populare, vol. I. de T. D. Speranță	—	—	" 2'—	" 20 " "
Alte Anecdote populare, vol. II. de T. D. Speranță	—	—	" 2'—	" 20 " "
Curcanii, comedie de T. D. Speranță	—	—	" —'50	" 5 " "
Mircasa, dramă în 5 tablouri de T. D. Speranță	—	—	" —'50	" 5 " "
Mana vacilor, comedie populară de T. D. Speranță	—	—	" —'50	" 5 " "
Lângă pământ, dramă de T. D. Speranță	—	—	" —'50	" 5 " "
Din bătrâni, Manea, narațiune de I. Slavici	—	—	" 2'50	" 20 " "
Vatra părăsită, nuvelă din popor de I. Slavici	—	—	" 1'50	" 10 " "

Pută-ți și îți va ajuta și Dumnezeu!

Acest adevăr de aur se poate ajunge numai așa, dacă cel ce
cere folosește mijloace de vindecare, cari pe lângă estină-
te întrec ori-ce aparat scump, atât în privința durabilității cât
și a efectului. — **„Galvani”** se poate folosi cu
ordonul electric „Galvani” succes sigur la:
reumă, răceală, nervozitate, la boală și reuma spinării, de
reuma, impotență paralizie și altele.

Scrisoare de recunoștință: Francisc Veis, cărâșmar, Sibiu. Aduc
la cunoștință că prin folosința aparatului „Galvani”, am
obținut multă ameliorare în boala mea (trabesdorsalis) așa încât nu mai
am nevoie nici de cărje. Aparatul deși îl folosesc de un an funcțio-
ază fără cusur. Singurul fabricant:

Stefan Kmoskó, învățător **Sibiu**
reg. cat. (Nagyszeben) Terezianum No. 11.

**Nu e permis să lipsească din nici o fa-
milie „GRAMOFONUL”,**
care înveselește toată casa. Isvorul cel mai estin de al procură e la
marele comerciant de mașini de vorbit
pentru Ungaria și România

Toth József
SZEGED, Könyök utca 3 szám.

Se vinde cu condiții de plătire în
rate. Pe lângă garanție.
Au sosit înregistrări noi
românești, cântări și muzică
cu forță naturală.
— Prețul curent se trimite gratuit. —
Se caută contra vânzători!
Correspondența se face în limba
maghiară, germană și franceză.
Cu stimă: **TOTH JÓZSEF.**

Gunoii uscat de porc

este cel mai bun și mai ieftin gunoi.

Pe fermele de școală ale statului la vii și la economia pământului s'a dovedit de bun. In nenumărate moșii mari
a odată ezulavut regrabile.

Servește bucuros cu lămuriri, oferte de prețuri și scrisori de mulțumită.

Fabrica de uscat gunoi din Budapesta-Köbánya. — Budapest-Köbányai trágyaszáritó-gyár.
Budapesta, cercul IX., str. Űlői nr. 21.

Părțile constitutive dela mașina de tocat carne.
a) Inel de capac, b) Disc găurit, c) Cuțit, d) Șirof dela întorcător, e) Întorcător, f) Melciul, g) Tăiș.
— Fiecare să capătă separat. —

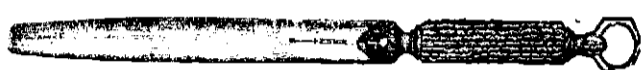
Mașini de tocat carnea

Nr.	3	5	8	10	12	20	22	32	cu roată de repezit
taie pe minut	1/4	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4	kg.
si bucată cor.	3-40	4-10	5-70	6-80	6-50	11-40	10-40	20-60	

Fiecare mașină, prin introducerea unui umplător de cârnați se poate folosi cu umplător de cârnați. — 1 umplător de cârnați cor. — 46.

Cuțite de carne

sub garanție pentru fiecare bucată dela 56 până la 90 fileri calitate bună dar fără garanție

Oțel-magnet-diamant de Dick

Nr. 99 intr. lung. 36 cm. cor. 4-70

Nr. 83 intr. lung. 29 cm. cor. 3-90

Nr. 123 intr. lung. 19 1/2 cm. cor. 1-60

Cuțit de împuns

Nr. 7 cu mânere albe:

Lungimea tăișului

6 7 8"

cor. 1-30 1-50 1-80

Cuțit de ucis

Nr. 8 plăsele poliite cu împunsătoare de aramă:

Lungimea tăișului

4 1/2 5 5 1/2 6 7 8"

cor. 2-10 2-40 2-70 2-90 3- 3-40

Cuțit de Dick

Lungimea tăișului

4 1/2 5 5 1/2 6 7 8"

Oțelele și cuțitele Dick sunt fără seamăn, cele mai bune, ce le pot recomandă.

CAROL F. JICKELI
SIBIU ȘI ALBA IULIA

La apotecarul
N. CORNEL DEMETER în Orăștie (Szászváros) se găsesc următoarele:

Preparate medicale

leacuri de casă, neapărat trebuitoare în fiecare familie:

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cel mai renumiți profesori și medici și recunoscute de cele mai bune!

Dolicin contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofitei, tusei și tusei seci. La copii și copile contra tusei măgărești are efect admirabil. „Dolicin“-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul iar flegma o dizolvează și astfel mai ușor să și rupe. Ferbintelile asudatul de noapte înceată; mărește greutatea corpului și deci contribuie mult la însănătoșire. Prețul 1-20 și 2 cor.

Prav contra durerii de cap. Bun și în cazuri de influență. Prețul 1-20 și 2 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatism, sciururilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1-20 și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, greață, misturea rea, catarul și aprinderea de stomach și vomă și sgârșiturile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea și gelui. Prețul 1 cor. 20 fileri și 2 cor.

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morburii precum palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului, numai decât să comande „Laxbonbons“ zaharele purgative plăcute și dulci la luat, Prețul 1 coroană.

Kaljodsarsaparil. Mijloc excelent pentru curățirea sângelui la morburile tinerețelor, precum la răgușală sifilitică durere de cap, excese și bube-sgrăbunte pe față, nas sau pe orice parte a corpului — ba chiar și la ranele sifilisice, 1 sticlă 2 cor.

Esență contra bătăturilor (ochi de gălnă) 80 fl. Prav contra opăritului la ochi, 60 fl. Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 fileri. Unsoare de ochi cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fl. Picuri pentru ochi, are efect sigur privindă conservării și vederii ochilor. Aceasta întărește ochii slăbiți, delăscațoseala, și celor slabi de vedere le întărește vederea, 70 fl. Pilule laxative, la caz de încuierea scaunului și reguarea acestuia, 70 fl. Demibom, insomniei (la amețeli de cap), și neliniște nervoasă, 6 cor. 20 fl. Unsoare de rane, mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt bube, umflături, peelingini și rane, 1 cor. Liq de fer, la copii și la mari, contra anemiei, slabi de sânge, și corp — și rămași în desvoltare. Contra palidității la față. Prețul 2 cor.

Grijiți această listă de prețuri ca la caz de lipsă să aveți adresa noastră puzătoare.

Adresați-vă cu Incredere la

Apotecarul N. CORNEL DEMETER
în Orăștie (Szászváros) lângă bis. evang. reformată.

Atenție!

Nou!

PAUL FILIP DIENER.

La trebuință de covoare nu întârzie nime a cerceta nou deschisa

Prăvălie specială de covoare

TIMIȘOARA-CETATE, STRADA MERCY (PALATUL ASIGURAȚIEI UNG.)

Mare alegere în covoare moderne de Smyrna veritabile

pentru salon, aranjări în odăi de durmit și mâncări.

Esportațiuni în cele mai fine covoare de umblăt Velvet și Tournay.

Covoare de părete, naintea patului precum și asortiment mare în scurtuce huițătoare cu prețul depositului.

Covoare de umblăt ieftine în toată lățimea.

Procurări de covoare după modele și planuri se efeptuesc grabnic și cu multă îngrijire.

Prețuri ieftine!

Prețuri ieftine!